

Utkast til revidert forskriftsforslag om hjemmeopplæring: Høringsuttalelse fra Folkehelseinstituttet

---

Fra: Folkehelseinstituttet
Høringsansvarlig: Direktør Camilla Stoltenberg
Kontaktperson: Pål Surén, pal.suren@fhi.no

Saksnummer: 20/15598   Dato: 20.01.2021

Folkehelseinstituttet (FHI) har gjennomgått Kunnskapsdepartementets reviderte forslag om bruk av hjemmeopplæring også i situasjoner hvor det ikke er nødvendig på grunn av smitteverntiltak. I vårt hørings svar til det opprinnelige forslaget var vi kritiske, og hadde følgende konkrete innvendinger:

1. Omfanget av problemene som skal løses er uklart.
2. Endringene underminerer det nåværende tiltaksregimet i skolen.
3. Det mangler konkrete og etterprøvbare vilkår for når hjemmeskole kan tas i bruk.
4. Hjemmeskole forringer kvaliteten på undervisningen og rammer barn og ungdom uforholdsmessig.
5. Endringene strider mot de internasjonale målene for pandemihåndtering som Verdens helseorganisasjon har satt opp.

I det reviderte forslaget stilles det mer spesifikke krav til kvaliteten på digital undervisning. Dette setter vi pris på, da det også vil bidra til å bedre undervisningskvaliteten i perioder med rødt tiltaksnivå. Vi mener imidlertid fortsatt at forslaget til ny forskrift mangler etterprøvbare vilkår for bruk av hjemmeskole, og at det i for stor grad åpner for bruk av skjønn. Disse svakhetene er de samme som i det opprinnelige forslaget, og vi henviser derfor til det opprinnelige hørings svaret for utfyllende begrunnelser:

<https://www.fhi.no/contentassets/1af4c6e655014a738055c79b72396de8/horingssvar-hjemmeopplaring-under-koronaepidemien-fhi.pdf>

Vårt forrige hørings svar ble innsendt den 7. desember. Erfaringene siden den gang understøtter innvending nr. 2 ovenfor, om at forslaget vil underminere det nåværende tiltaksregimet i skolen. Det er to forhold som bekymrer oss:

- I de siste par ukene før jul ble mange skoler stengt av praktiske årsaker, og mange steder ble det åpenlyst sagt at det ble gjort for at smitte og karantene ikke skulle ødelegge julefeiringen for lærere og elever. Dette bekreftet det vi er bekymret for, nemlig at smittefrykt vil snike seg inn som begrunnelse for stenging selv om det står at det ikke skal være slik. Mange kommuner stengte skoler uten dialog med FHI og uten at det var begrunnet i lokal smittesituasjon. Vi mistet viktig kommunikasjon med kommunene om tiltaks vurderinger. Dette er en kommunikasjon som er viktig for den totale pandemihåndteringen. Det nåværende regimet, med trafikklysmodellen og koronaforskriften, sikrer at denne kommunikasjonen fungerer og at regelverket praktiseres riktig. FHIs erfaring er at både rødt og gult tiltaksnivå fungerer etter hensikten når det iverksettes i henhold til lokal smittesituasjon.

- Utviklingen i smitte de siste par månedene gir ytterligere støtte for skolestenging faktisk kan gjøre smittesituasjonen verre blant tenåringer. Ved den forrige smittetoppen i begynnelsen av november, i uke 45, ble rødt tiltaksnivå innført i ungdomsskoler og videregående i områder med mye smitte. Smitten blant tenåringer sank så med 65 % frem mot uke 51. Dette var siste fulle skoleuke før jul, men mange kommuner hadde stengt skolene da. Over jul og nyttår steg smitten kraftig igjen, med 126 % fra uke 51 til uke 1 (første fulle skoleuke etter nyttår). En god del av dette kan skyldes julefeiringen. Smitteøkningen var imidlertid større blant tenåringer og unge voksne enn i andre aldersgrupper. Vi tror det skyldes at de omgås mye privat når skolene er stengt. Fra uke 1 til uke 2 er smittetallene er smitten blant tenåringer igjen redusert med omkring 40 %. I uke 1 og 2 har alle ungdomsskoler og videregående skoler i landet vært åpne med rødt tiltaksnivå. For hver uke som går får vi altså sterkere belegg for at åpne skoler – med ivaretagelse av smittevern – er med på å holde smitten nede blant tenåringer. En sannsynlig forklaring er at åpne skoler gir ungdommer regelmessig adgang til sosialt samvær samtidig som grunnleggende smittevern ivaretas. Hjemmeskole vil antagelig flytte mer av dette samværet over på private arenaer hvor smittevernregler ikke følges. Det er urealistisk å tro at ungdommer ikke vil være sammen med hverandre, særlig i denne tiden når så mye annet er stengt.

Vi ber Kunnskapsdepartementet vurdere disse nye innvendingene nøye. De legger ytterligere vekt til de innvendingene vi allerede hadde den 7. desember.

Lærerne er i en spesiell situasjon i forhold til andre yrkesgrupper. Alle lærere må hver dag forholde seg til mange praktiske smitteverntiltak i skoler og barnehager. I områder med mye smitte står de stadig overfor situasjoner med testing, karantener og veksling mellom fysisk undervisning og hjemmeskole. Vi erkjenner at det nåværende tiltaksregimet fører til betydelige belastninger som nå har vart ganske lenge. Vår motstand mot de nye forskriftsparagrafene skyldes ikke at vi ikke ser belastningene i skolen. Vi tror imidlertid at ulempene ved de foreslåtte endringene vil være større enn fordelene. FHI anbefaler derfor fortsatt at endringene ikke gjennomføres.